

Dean doma, razgovori v Ženevi so obličali

Združene države so poklicale glavnega zastopnika pri razgovorih o končanju preskušanja atomskega orožja v Ženevi. — Konferenca mrta.

WASHINGTON, D. C. — Od čunajškega sestanka Kennedyja in Hruščeva je bilo jasno, da od razgovorov o končanju preskušanja atomskega orožja v Ženevi ni pričakovati nobenega uspeha. Ko so Združene države uradno zavrnile sovjetski predlog o združitvi ženevske konferenco z novimi razgovori o razorožitvi, ki so predvideni za konec julija, so razgovori v Ženevi obličali. Do njihove obnove more priti le, če bosta Washington ali pa Moskva spremenila svoje dosedanje stališče.

Združene države so v torek odpoklicale A. Deana, vodnika svojega zastopstva pri razgovorih, in pri tem namignile, da se nemara ne bo več vrnil. Dean je prišel včeraj sem.

Tod premlevaljo v vladnih, vojaških in v krogih atomske komisije prednosti javne obnove preskušanja atomskega orožja. No so si na jasmem, ali bo obnova preskusov prinesla več korist Ameriki ali Sovjetiji. Večina je mnenja, da bo imela v začetku Sovjetija od novih preskusov nemara več koristi kot Amerika, ta pa bo kasneje to nadoknadila, posebno če se ji posreči izdelati uporabno nevtronsko bombo. Ta bi uničila vse živo na področju, kamor bi padla, pri tem pa bi ostale vse stavbe in naprave nepoškodovane. Služila bi lahko tudi kot ceno vžigalo za vodikovo bombo, ki bi s tem postala tudi bolj "čista".

Nehru — ameriški agent!

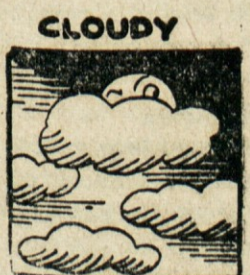
PRAGA, CSR. — Rdeča Kitajska je poslala zunanjim ministrstvom satelitskih držav v Evropi posebno spomenico, v kateri jim razlaga svoj mejni spor z Indijo. V tej spomenici trdi, da Nehru ne smejo zaupati, ker je — ameriški agent.

Kdor je zasledoval vsaj površno zunanjo politiko predsednika indijske vlade v vseh teh letih, ve, da je ta trditve brez vsake osnove, toda komuniste vse to ne briga dosti, važno je, da služijo njihovim namenom.

"Svobodna Albanija"!

SOFIA, Bolg. — Sovjetska zveza je organizirala tu "Odbor za svobodno Albanijo," v katerem so povezani oni politični begunci iz Albanije, ki so pripravljali delati za "svobodno Albanijo" v okviru sovjetskih načrtov.

Trdijo, da bo odbor skoro začel z obširno propagando proti Enverju Hodži, ki se je povezal s Kitajsko in stalno zmerja Moskvo in Beograd. V koliko sodelujejo s tem odborom Titu naklonjeni Albanci, še ni znano.

Vremenski
prerok
pravi:

Dopolodne sončno, popoldne pooblačitve in topleje. Najvišja temperatura 76.

Japonska se trudi za povečanje trgovine s komunističnim blokom

TOKIO, Jap. — Japonska je zaveznica Združenih držav in hoče to ostati kljub nekaterim malim glasnim skupinam, ki delajo propagando za nevtralnost ali celo za povezavo s komunističnim blokom. Odgovorni vodniki se zavedajo, da je povezava z Ameriko in ostalim svobodnim svetom za Japonsko dosti koristnejša kot povezava z rdečim svetom.

To seveda japonskih industrialcev in trgovcev ne moti, da ne bi iskali možnosti za povečanje trgovine z državami komunističnega bloka. Lani je Japonska sklenila trgovinsko pogodbo s Sovjetsko zvezo, ki se je doslej kar dobro izkazala. Japonci upajo, da bodo mogli trgovino z Rusi še povečati. Letos upajo prodati Rusom blaga za skupno 85 milijonov dolarjev, od njih pa ga kupiti za 75 milijonov.

Japonska je sklenila tekom zadnjega leta trgovinske pogodbe tudi z Romunijo in Bolgarijo, pogaja za se za njo že tudi z Madžarsko.

Komunistična pomoč revnim državam v teoriji in praksi

MOSKVA, ZSSR. — Rusija in njeni sateliti so začeli podpirati gospodarsko zaostale države šele l. 1954. Strokovnjaki cenijo, da je Rusija žrtvovala v ta namen tekom zadnjih 7 let \$3.600.000.000, njeni evropski sateliti okroglo bilijon dolarjev in rdeča Kitajska \$400.000.000. Vendar je večina pomoči še na papirju. Dejansko je bilo dano pomoči samo par sto milijonov dolarjev. Pač pa je komunistični svet poslal v gospodarsko zaostale države kakih 6.000 strokovnjakov.

Razlika med tem, kar so komunisti obljubili, in kar so v resnici dali, je tako velika, da je imela politične posledice. Egipčanski Naser je že tako razočaran, da se ni bal, da pride v jeven spor z Moskvo. Na podobni poti je iraški diktator Kasem. Razočaran nad ruskimi obljubami je Gizenga v Kongu. V Havani tudi že računajo, koliko jih pravzaprav stane ruska pomoč, le tega še nočejo obravnavati v javnosti.

Pripomniti moramo, da gorje številke niso v podrobnosti zanesljive. Komunisti namreč najbrže namenoma sestavljajo svoje statistike tako, da jih je

Eichmann brez vpliva!

Množični morilec Judov je pod prisogo izjavil, da je le vršil povelja, da pa ni imel nobenega posebnega vpliva.

JERUSALEM, Izrael. — Po dveh mesecih predlaganja dokazov od strani državnega tožila je prišel do besede Eichmannov zagovornik dr. Servatius. Ta je v kratkem uvodnem govoru napovedal, da bo dokazal, da je bil Eichmann le nižji uradnik, ki je moral izvrševati povelja in ukazov, ni pa imel nobenega posebnega vpliva na samo izdajo ukazov in odločitev.

Iz vprašanj, ki jih je stavil obtoženi, je bilo razvidno, da so izraelski agenti Eichmanna prisilili, da je podpisal izjavo o prostovoljnem odhodu pred izraelsko sodišče. Eichmann je izjavil, da je pristopil k nacističnemu gibanju v prepričanju, da je to dobro za Nemčijo. Trdil je, da je v začetku podpiral zionistično gibanje, ki je delovalo za ustanovitev lastne judovske države, da pa je moral nato vršiti ukaze predpostavljene.

Zagovornik je nakazal, da bo potreboval za obrambo kakšne dva tedna, nato pa bo zopet prišel na vrsto državni tožilec.

Zakladni tajnik Dillon napoveduje dobre čase

WASHINGTON, D. C. — Zakladni tajnik Douglas Dillon je dejal, da utegnemo biti prihodnje leto sredi novega gospodarskega zagona, ki bo povečal dohodke zvezne blaginje v taki meri, da bo mogoče znižati davke.

Dillon je govoril pred National Press klubom. Za sedanjí proračun je napovedal tri bilijone primanjkljaja, v proračunu, ki se začne s 1. julijem, bo primanjkljaj nemara še večji, nato pa se bo gospodarski položaj preobrnul. Dillon sodi, da se bo sredi prihodnjega leta vrednost splošnega narodnega dohodka dvignila na okoli 555 bilijonov, kar naj bi predstavljalo porast za 8 odstotkov v enem letu.

MISEL

To je vedno tako. Brž ko imamo nekaj denarja, bi radi kupili avto, brž ko imamo avto, bi hoteli nekaj denarja.

mogoče tolmačiti na različne načine.

Do letalske zveze ZDA- ZSSR vendarle pridemo

WASHINGTON, D. C. — Stvar se pleče že par let. Enkrat sta se Washington in Moskva že skoraj popolnoma sporazumeli, da je direktna letalska zveza med Ameriko in Rusijo potrebna stvar. Pa se je pripetel znani slučaj z vojaškim letalom U-2 in pogajanja so na ruško pobudo popolnoma zastala.

Sedaj je vprašanje letalske zveze med New Yorkom in Moskvijo zopet postalo pereče. V nekaj dneh pride v Ameriko posebna ruska komisija, ki naj uredi priprave. Zvezo med New Yorkom in Moskvijo naj bi vzdrževali Pan American Airways in ruski Aeroflot. Potovalni agent za Aeroflot bo znana ruska potovalna agencija Inturist. Začetek zračnega prometa na tej liniji bo verjetno šele prihodnje leto.

Ali se bo poskus izplačal? Po osedanjih skušnjah gre letno okoli 15.000 ameriških turistov na izlet v Rusijo, Rusov pa pride v Ameriko okroglo 3.000, med njimi samo 1.000 turistov. Amerika je pač predraga tudi za ruske turiste. Poleg tega se v Inturistu pritožujejo na ameriški postopek pri izdajanju viz.

Postopek traja povprečno tri tedne in povrh mora vsak prosilec še osebno priti na ameriški konzulat ali poslaštvo. Na ruski strani je treba čakati na vizo samo teden dni in prosilec ni primoran, da je javi osebno na ruskem konzulatu ali poslaštvo.

Čankajšek namerava vstopiti v Zunanje Mongolije v ZN?

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Kot smo že poročali, Čankajšek ne more trpeti Zunanje Mongolije, ker je zmeraj vlekel s komunisti proti njegovi državi na Formozo. Njegovo sovraštvo do Mongolije gre tako daleč, da je napovedal, da bo njegov delegat v Varnostnem svetu vetiral vstop Mongolije v ZN. To bo za ZN prava senzacija.

Čankajškov delegat je stalen član v Varnostnem svetu in ima kot tak veto pravico, ni je pa dosledaj nikoli izbral. Ne oglasja se v Varnostnem svetu niti k besedi, samo da ne bi delal sitnosti našim delegatom. S svojim vetom bi spravil našo delegacijo pri ZN v veliko zadrego. Zato se vse zanima, kakšen bo bodoči razvoj tega nepričakovane spora med Čankajškom in Washingtonom.

NIKITA GROZI Z OBNOVO PRESKUSANJA A-OROŽJA!

Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev je ob 20-letnici Hitlerjevega napada na Sovjetsko zvezo znova poudaril, da bo podpisal mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo, če bodo medvojni sovjetski zavezniki še dalje odklanjali podpis take pogodbe z obema Nemčijama. — Zagrozil je tudi z obnovo preskušanja atomskega orožja, če se za kaj takega odloči Amerika.

MOSKVA, ZSSR. — Včeraj so tod praznovali 20-letnico vdora Hitlerjevih čet v Sovjetsko zvezo in začetka "velike domovinske vojne." Nikita Hruščev se je na koncu vrste govornikov v nenapovedanem govoru ostro obrazil od medvojnega zavezništva Sovjetije, ki da so hoteli z zvišano dvoločno politiko "pokopati socializem." Zatrjeval je, da je to še vedno njihov cilj. V generalni uniformi z vrsto odlikovanj je v veliki dvorani Kremlja zatrjeval, da bo Sovjetska zveza podpisala mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo pred koncem leta, če bodo zahodne sile še dalje zavračale podpis mirovne pogodbe z obema Nemčijama.

Glede obnove preskušanja atomskega orožja, na katerega so namignile Združene države v slučaju, če bo Sovjetija še dalje odklanjala zadevni dogovor z mednarodnimi jamstvi, je napovedal, da bo Sovjetija takoj začela preskuse, če se za nje odloči Amerika, seveda bo v tem slučaju odgovornost za to padla na Washington.

Sen. Lausche odklanja "svobodno mesto"

WASHINGTON, D. C. — V vladnih in časnikarskih krogih ugibljejo o vzrokih novega sovjetskega koraka v berlinskem vprašanju in ga skušajo razložiti na eni strani s težavami, ki jih ima zaradi Zah. Berlina Vzhodna Nemčija, na drugi pa mislijo, da hoče Hruščev s pritiskanjem k rešitvi nemškega vprašanja prisiliti zahodne sile k vrhovni konferenci petih sil, treh zahodnih, Sovjetske zveze in rdeče Kitajske.

Ko pripravljajo v državnem tajništvu odgovor na spomenico Hruščeva glede ureditve berlinskega vprašanja, se je oglasil sen. Frank Lausche iz Ohia in označil predlog za spremenitev Zah. Berlina v "svobodno mesto" kot skupnim zahodnim in sovjetskimi jamstvom za nesprejemljiv, dan, ko bi se to zgodilo pa za "črni dan" za vse "ujete narode" vzhodne Evrope.

Lausche je dejal: "Zahodni Berlin, ki leži sredi Vzhodne Nemčije, ne bo nikdar svobodno, dokler bo Sovjetska vlada skušala osvojiti za komunizem ves svet!"

Pakistanski predsednik gen. Ayub pride v juliju

WASHINGTON, D. C. — Ko je bil podpredsednik Johnson na čisku v Pakistanu, se je s tamšnjim ministrskim predsednikom generalom Ayubom dogovoril, da bo prišel v novembru na obisk v Washington. Sedaj so čas obiska premaknili kar na julij. Kaj naj bi bil povod za spremembo časa, tega naša administracija noče povedati.

Gotovo ni bil razlog v tem, da bi Pakistan na ta način dobil kaj več pomoči od nas. Zadnjič mu je bilo dodeljeno za pomoč \$320.000.000, čeprav jih je zahteval \$945.000.000. To je spravilo pakistanskega diktatorja v zelo slabo voljo.

General Ayub tudi ni zadovoljen, da nam je Indija tako prirastla k srcu, dasiravno je nevtralna, dočim je Pakistan ameriški zaveznik.

V Pakistanu trdijo, da se trenutno bolje odrežejo tisti, ki ostanejo nevtralni kot tisti, ki se odkrito postavijo na ameriško stran. General Ayub seveda tudi ni zadovoljen z našo politiko glede Laosa. Zameri naši administraciji, da se prav nič ne ozira na njegove nasvete. Kennedy se bo torej moral malo potruditi, da potolaži našega največjega zaveznika v južni Aziji. Podpredsedniku Johnsonu je ta posel popolnoma spodletel.

Tudi v Zurichu ne morejo rešiti laoske krize

ZURICH, Sv. — Tisti laoski principi, ki zastopajo komuniste, kraljeve pristase in nevtrale in naj bi v Zurichu našli podlago za koalicijsko vlado v Laosu, se razen v načelih tudi ne morejo sporazumeti v ničemer. Prvi razgovori med njimi so pokazali novo smer komunistične politike.

Komunisti so namignili, da si predstavljajo novo laosko nevtralno vlado tako, da bi bila sestavljena po tretjinah: tretjina gre komunistom, druga tretjina nevtralcem in zadnja tretjina kraljevski skupini. Protikomunistična skupina bi bila tako že v začetku obsojena na manjšino, karji nevtraleci bi vlekli s komunisti. Ni čudno, da je voditelj kraljeve skupine princ Boum Oum zelo pobit in da misli odstopiti.

Verska povezava

Število članov cerkva v ZDA v zadnjih letih stalno raste. Doslej je že preko 90 milijonov, od tega je blizu polovica katoličanov.

Iz Clevelanda in okolice

Ne bo seje — Podružnica št. 3 SMZ v mesecih junij, julij in avgust ne bo imela redne seje.

Rojenice — Dr. in Mrs. Robert L. Novak, dentist na Mentor Headlands, Mentor, se je rodila druga hčerka, njegovemu bratu Normanu Novaku in njegovi ženi v Willowick pa drugi sinko. Norman je znan glasbenik in vodi godbo St. Joseph High School. Oba sta sinova Mr. in Mrs. Frank Novak s Chardon Rd. — Čestitamo!

Zadušnica — V soboto ob 8:30 zjutraj bo v cerkvi Karmelske Matere Božje v Wickliffu sv. maša za pok. Frances Hegler ob 8. obletnici smrti.

V Chicagu nabranih 300.000 knjig za tujino

CHICAGO, Ill. — Na pobudo federalne agencije USIA so v Chicagu nabrala zasebna društva okoli 300.000 knjig, ki naj bi prišle v roke domačinom v Afriki in Aziji. Knjige je nabiralo po Chicagu nad 2.000 prostovoljnih sodelavcev.

Očetje te ideje so z uspehom zelo zadovoljni. Pravijo, da bodo podobne akcije začeli tudi po drugih mestih, najprej v Clevelandu in Los Angelesu.

Akcija sama je več kot potrebna, pomisliti je samo treba, da Moskva razpošlje vsako leto 40 milijonov knjig, od tega 60% v angleškem jeziku. Res je, da komunisti pošiljajo večinoma propagandno berilo, toda njim je tudi nekaj dobrih knjig, posebno iz leposlovja.

Hruščev poslal ženi JFK mladiča vesoljske potnice psice Strelke

WASHINGTON, D. C. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev je poslal ženi predsednika ZDA Jacqueline Kennedy 6 mesecev starega mladiča psice Strelke, ki je lani v vesoljski ladji potovala okoli Zemlje.

Poleg 6 mesecev stare Pušinke je Hruščev poslal preko zastopnika sovjetskega zunanjega ministrstva pri ZN Smirnova tudi model ameriške ladje-lovca na kite, ki naj bi ga izdelal po spominu neki domačin s polotoka Čukčev v Sibiriji.

Senat odobril sredstva za odkup pridelkov

WASHINGTON, D. C. — Senat je odobril predlog vlade, ki daje skladu za odkup deželnih pridelkov nad 7 bilijonov novih sredstev.

Podoben predlog je bil sprejet tudi že v Predstavniskem domu. Obe zbornici se bosta morali sedaj sporazumeti za skupno vsoto in skupno besedilo zakonskega predloga.

Italija se jih brani

RIM, It. — Združene države so v povojnih letih izgnale v Italijo, odkoder so prišli, večje število znanih vodnikov podzemlja, med njimi Luckya Luciano in Joa Adonisa.

Sedaj bi se rade znebile tudi Frank Costello. Italijanski oblastni niso posebno navdušene za te vrste povratnikov in zavirajo na vse načine izdajo potrebnih papirjev.

Nemir francoskih kmetov in Evropski skupni trg

PARIZ, Fr. — Preobljile deželnih pridelkov ni samo blagoslov, ki se ga skuša na vse načine znebiti Amerika, ampak tudi vprašanje, s katerim se resno ukvarja francoska vlada.

Z modernizacijo poljedelstva je Francija začela pridelovati več hrane, kot jo more doma porabiti. Ima velike zaloge pšenice in drugih deželnih pridelkov, ki bi jih rada prodala članicam evropskega Skupnega trga. To vprašanje je postalo posebno pereče v zadnjih tednih, ko so začele cene deželnih pridelkov v Franciji padati, kar je povzročilo nemir med francoskimi kmeti.

V Bretaniji so nezadovoljni kmetje, ki so posebno prizadeti po padcu cen krompirja, vzpizorili vrsto demonstracij, med drugim so "zavzeli" s svojimi traktorji več večjih upravnih središč in eno izmed njih držali celih

šest ur. Policija in žandarmerija sta jih morali razganjati s solzivnimi bombami. Kmetje zahoteli, da poskusi vlada za "primerno" ceno njihovih pridelkov.

Francoska vlada je upala, da bo v Skupnem trgu dobila lepo in široko tržišče za svoje odvišne deželne pridelke. Doslej v tem pogledu njene želje in upi niso bili izpolnjeni. Zahodna Nemčija in Benelux države bi lahko odkupile večje količine francoskih deželnih pridelkov. Temu so se doslej izogibale, ker si na eni strani niso hotele vzeti rok, na drugi pa skušajo varovati koristi lastnega poljedelstva. V tem pogledu je posebno vstrajna Nemčija, ki je domačega kmeta zavarovala s sorazmerno visokimi carinami na uvožene deželne pridelke.

To upiranje je pripravilo Pariz do tega, da je svojim tovaršem v Skupnem trgu poslal ulti-

mat, ali naj sprejmejo znižanje carin na uvoz deželnih pridelkov ali pa bo Francija odklonila vsako znižanje za industrijsko blago.

Pod vtisom te grožnje in v strahu, da bi imel nadaljni odpor slabe posledice na razvijanje francosko-nemških odnosov so postali v Bonnu popustiljivejši, vendar bodo brez dvoma skušali znižanje poljedelskih zaščitnih carin odložiti vsaj preko državnih volitev jeseni.

Francoska zahteva po znižanju carin na deželne pridelke v okviru skupnega trga je povzročila nove skrbi Veliki Britaniji, ki se pod ameriškim pristiskom pripravlja na vstop v Skupni trg. Člani britske Skupnosti narodov, posebno Kanada, Avstralija in Nova Zelandija se boje, da bodo v slučaju angleškega vstopa v Skupni trg izgubili tržišče za svoje deželne pridelke in morajo tudi za del surovin, ki jih bo-

do dežele Skupnega trga mogle nuditi pod ugodnejšimi pogoji.

De Gaulle je včeraj razpravljaj vlado o možnostih odstranitve zrovkov za nezadovoljstvo francoskih poljedelcev. Ker trenutno ne more računati na počečani trg zunaj, bo moral najti kako začasno pomoč doma.

Pri razpravljanju o teh francoskih težavah je zanimivo omeniti, da ima zahodna Evropa, ki je bila v normalnih časih vedno vezana na uvoz deželnih pridelkov, danes teh že skoro preko lastne potrebe in jih skušajo posamezne države spraviti na tuji trg, med tem ko vlada v komunističnih deželah, ki so izrazito poljedelske, pomanjkanje živil. Od tam prihajajo vedno nove tožbe o suši, povodnih in drugih naravnih nesrečah, ki so preprečile dober pridelek.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 122 Thur., June 22, 1961

Sedanja moskovska politika in njeni cilji

Spričo tolikega števila dnevnih političnih dogodkov večjega ali manjšega pomena in obširnih komentarjev, ki jim sledijo, se ne smemo čuditi, da zelo hitro pozabimo, kakšne cilje zasleduje na splošno sedanja komunistična zunanja politika, kot si jo zamišlja Kremlj. Ne bo odveč, ako o tem predmetu damo kratek pregled.

Moskva želi najprej razbiti obrambni obroč, ki ga je Amerika tekom let ustvarila na robu železne in bambusove zaves, in ga nadomestiti z nevtralnimi pasom okoli sebe. Obroč obstoji iz držav, ki so vključene v razne mednarodne obrambne zveze. Najvažnejše med njimi so NATO v Evropi, SEATO IN CENTO v južni Aziji in obrambni pogodbi z Japonsko in Formozo. Te obrambne zveze obsegajo Japonsko, Formozo, Filipine, Tajsko, Pakistan, Iran, Turško, svobodno Evropo razen Avstrije, Švice in Švedske.

Kdor pogleda na zemljevid, opazi takoj, da manjka nekaj držav, ki so v neposredni bližini komunističnega sveta. So to Južna Koreja, Južni Vietnam, Laos, Kambodža, Burma, Indija, Afganistan, države v arabskem svetu. Nekatere od njih so države, ki so že več ali manj nevtralne v moskovskem smislu; v to skupino spadajo Kambodža, Burma, Indija, Afganistan, arabske države razven Jordana in do neke meje Iraka.

Ako hoče Moskva razbiti obroč, ki ga je ustvaril Washington okoli komunističnega sveta, mora doseči, da gre v rdeče pobarvano nevtralnost Japonska, da Formozo pade pod rdečo Kitajsko, da se prelevijo v nevtrale Laos, Tajsko, Pakistan, Iran in Turčija, da se Južna Koreja združi s Severno, Južni Vietnam s Severnim in da obe tako zedinjeni državi padeta za bambusovo zaveso. Kako daleč so komunisti že dosegli svoje cilje?

Japonska se še krepko upira komunističnemu vplivu, ima pa pri tem velike težave, ki jih delajo japonski domači komunisti in njihovi sopotniki. Zaenkrat se Ameriki ni treba bati, da bi izgubila tega zaveznika. Prijateljskih zvez z Ameriko ne bosta zanemarili tudi Formozo in Filipini, bodočnost Južne Koreje je pa precej temna. Dežela je doživela v prvem desetletju svojega obstoja kar dve revoluciji. Res da so v obeh zmagali desničarji, civilisti ali vojaki, toda nihče ne verjame, da bi se ne mogla tam uveljaviti tudi korejsko pobarvana svobodna demokracija. Dežela bo verjetno ostala pod diktaturo, vojaško ali civilno. Tako politično stanje je zmeraj vaba za komunistično podtalno rovarjenje in priprava za socialno revolucijo.

Ravno tako je temna bodočnost Južnega Vietnama, ki je postal tarča za komunistično gverilsko vojskovanje. Lahko se zgodi, da se bo tam politika sukala tako kot v Laosu. Gerilsko vojskovanje bi se spremenilo v državljansko vojno, ki bi pripeljala komuniste na oblast. To smo doživeli v Laosu, obstoji nevarnost, da se to ponovi v Južnem Vietnamu.

Od politične usode Laosu in Južnega Vietnama je odvisna tudi politična bodočnost Tajske. Ako bo v Laosu in Južnem Vietnamu zavladala komunizem, bo Tajsko rinila v nevtralnost in skušala rešiti svojo samostojnost v zvezi z Burmo, Indijo in Indonezijo. Tako zvezo bi vodila Indija, ki pa ne kaže nobenega veselja za tako nalogo. Čuti se preslaba za komunistično napadalnost rdeče Kitajske, kar je dosti jasno pokazala pri obravnavanju obmejnih sporov s Peipingom.

V vedno bolj kočljiv položaj prihaja Pakistan. Navidez mu ne grozi od komunizma nobena nevarnost. Resnica je drugačna. Pakistanski severni sosed Afganistan je sicer na papirju nevtralna država, toda uboga Moskva. Moskva je že začela preko Afganistana izvajati pritisk na Pakistan, lahko ga še zaostri s tem, da spravi Iran v rdečo pobarvano nevtralnost. Ako pride komunistični vpliv, bo tudi sedanja nevtralnost arabskih držav postavljena v veliko preskušnjo. Ali se bo na primer Irak mogel dolgo upirati ruskemu vplivu? Če pade Irak, kaj bodo napravile države, kot sta Jordan in Libanon?

Poglavje za sebe je Turška. Zadnja revolucija v Turški je pokazala, da se dežela nahaja v neke vrste prehodnem stanju na političnem in gospodarskem področju. Sedanja vojaška diktatura noče spustiti oblasti iz rok, morda jo bo delila z republikansko stranko; ako se oba politična činitelja sporazumeta v tem, da bosta vodila nacionalistično politiko, to lahko pomeni konec sedanje navezanosti Turčije na zapadni svet in pot v nevtralnost, kot si jo želi Moskva. Iz Ankare prihajajo taka politična poročila, ki ne izključujejo take možnosti, ne trdijo pa, da bo kmalu prišlo do nje.

Severno-atlantska zveza (NATO) je še trdna, nobena udeležena država je neče zapustiti, toda ima toliko notranjih težav, da je njena obrambna vrednost resno ogrožena.

II.

Moskva želi postaviti vse svoje zveze s svobodnim svetom na načelo veto pravice. Nikjer se ne sme ničesar zgoditi ali dogovoriti brez njenega pristanka. To načelo je že začela uveljavljati v Združenih narodih in za takih mednarodnih konferencah kot so konferenca o kontroli atomskih eksplozij, konferenca o razorožitvi, o Laosu, o reorganizaciji ZN.

Njen naslednji cilj je pariteta v zastopstvih. Kjerkoli je to mogoče, naj imata komunističen in svobodni svet na vseh sestankih enako število zastopnikov. Načelo paritete naj velja seveda tudi za vse obstoječe mednarodne organizacije, toda na tem področju ga komunisti še ne zahtevajo s posebno odločnostjo.

Njen končni cilj v zunanji politiki je nadaljevanje hladne vojne na vseh področjih. Osnova hladne vojne naj ostane še naprej komunistično podtalno rovarjenje, ki naj ga brani pred tujino načelo o nevmešavanju v notranje zadeve tujih držav. Hruščev brani kot ministrski predsednik ZSSR načelo nevmešavanja v notranje zadeve tujih držav, kot generalni tajnik Ruske komunistične partije in voditelj komunizma pa vodi in kontrolira vse podtalne akcije komunizma po vsem svetu razen na Kitajskem.

Da ponovimo: Moskva želi razbiti sedanji protikomunistični obroč okoli železne in bambusove zaves, ne naenkrat, ampak postopoma, tekom let, in ga nevtralizirati v takem smislu, da bo držal z njo.

Povsod drugod na svetu hoče Moskva še naprej podtalno rovariti in pripravljati politične in socialne revolucije, na zunaj jih pa braniti z načelom nevmešavanja v notranje zadeve tujih držav.

Oba cilja se daste po sedanjem mnenju v Kremlju doseči brez novih vojn. Zato naj vse komunistično mednarodno delovanje ne služi miru, ki po komunističnih mislih sploh ni v nevarnosti, ampak širjenju komunizma po vsem svetu.

* NEKAJ O "NEKAJ." — Pred leti že sem stikal okrog, da bi dognal od kje in kako je došlo mesto Chicago svoje ime. Prskal sem po raznih zgodovinskih knjigah, ki so vsebovale opis tega mesta in okolice, a kaj čisto točnega je težko dognati o tem imenu. Vse se opira le na govorice o tem, ki se jih spominjajo v svojih spisih nekdanji pisatelji, ki so pisali o tem mestu in njegovi okolici. Čuli so jih menda od starih prebivalcev v njihovih časih, toda in le take ugotovitve so na razpolago po knjižnicah in drugod. Na enem mestu pravijo, da so s to besedo "Chi-ca-go" indijanski rodovi bi, vajoč to označevali "moč," ali "mogočnost." Na drugih mestih pa omenjajo, da je neki indijski rod izražal z besedo "Chi-ca-go" slab smrdljiv duh, ki je vladal v tej okolici v gotovih sezonah, ki je prihajal od divje čebule po preriji in po okolici. Smrad je zlasti nastal ob deževnih dnevih v poletju in jeseni, najbrže zato, ker po nižavi je po deževju ostala voda in v močvirju zemlji je začela gniti čebula in to je ustvarjalo smrdljivo, ki je segala daleč na okrog. V takih okoliščinah in razmerah se je torej prišlo tega mesta ime Chicago.

Toda kar se tiče slabega smrdljivega duha, ali pa smrada, smo se pa še poznejši naselenci nekaj milj v okolici "Stock Yard" (chicaške klavnice) imeli vs pravico pritoževati nad njim. Kadar so menda klavniške prostore in hleve prezračevali in je vlekla proti zapadu ali pa severozapadu sapa, je večkrat prav po dihušev duhalo. Pokojni ščinkovčev oče so včasih dejali: "Tako smrdi, kakor udabi!" Potem je pa oča še dodal: "Zdaj bo kmalu drugo vreme, ko iz 'stak jarda' smrdi..." In navadno je res bilo tako.

Glede "pravične" ali "uradne" ugotovitve od kje in kako je prišlo ime "Chicago" prepuštam torej onim, ki so o tem tako pisali, kakor zgoraj omenjeno. Chicago pa ni dišala samo po duhu "divje čebule" (bodisi te ali one vrste čebule), v Chicagu je bilo tudi dosti dobrega duha, duha kreposti in vseh raznih čednosti in marsikaj dobrega. O vsem tem ob drugi priliki. Počasi bomo ogledali vse po vrsti.

* PRED PAR DESETLETJI SE — lahko bi rekli: včeraj še, je imela Chicago še čisto drug obraz.

Kakšen? Kdor je poznal Chicago pred 35 ali 40 leti, ta mi bo pritrnil, da je bilo v Chicagu drugačno življenje med prebivalci raznih narodnosti, kakor pa je zdaj v sedanjih časih. Ameriški "melting pot" je zadnjih petdeset let veliko premešal in prebivalci v družabno življenje ima zdaj čisto drugo podobo, kakor pa pred nekaj desetletji nazaj. Vse se je v takji meri in tako spremenilo, da more dobro poznati to spremembo le, kdor je poznal prejšnje razmere in čase in gleda zdaj na vse, kako je zdaj ter kako in v koliko se je vse spremenilo.

Pred 30 in 40 leti še je bilo prebivalstvo še v veliki meri naseljeno skupaj po narodnostnih skupinah. To je bilo posebno vidno pri narodnostih, ki so spadale, oz. bile organizirane v razne verske skupine. Posebno pri katoličanih. Katoliške župnije so bile središča naselbin, kjer so bili naseljeni katoliški verniki. To pričajo še danes številne irske, nemške, poljske, češke, litvinske, slovaške, hrvatske in dve slovenski župniji v tem velikem mestu. Med vsemi narodnostmi je vladalo močno rodoljubje, ki so ga veliko močnejše in bolj živo izkazovali, kakor zdaj. Poleg cerkva so imele narodnosti tudi svoje šole, dvorane, domove in druge ustanove. Sredi babilonskega mesta sredi Amerike je imela vsaka narodnost tudi nekaj svojega, ki je vodila po svoje v svojem duhu. Vse to je seveda stalo velikih žrtev, a kar je komu ljubilo, za to tudi rad žrtvuje in dela. In tako je bilo s tem. Ta doba in njeni časi bodo pionirjem raznih narodnosti še dolgo dolgo dajali zaslužen priznanje. Saj prav ti so postavili Chicagi temelje, vsemu njenemu napredku, na katerih sodobniki zidajo naprej večjo in večjo Chicago.

Tudi o tem bomo od časa podrobneje govorili, saj je prav ta doba neizpolnjava v svojih zanišnimostih.

* CHICAGA DOBIVA POLAGOMA DRUG OBRAZ. — Od začne vojne sem, to je zadnjih 15 let se je lice mesta zelo spremenilo. Kdor ni videl raznih

krajev tega mesta zadnjih 20 ali 25 let, nekatere kraje kar spoznati ne more. Seveda je Chicago še vedno tam kjer je bila, ampak povečala se je, razrasla se je na vse strani in konce, predrugačila je svoje ceste, svoja križišča, gotove dele mesta izselila, napravila nove širše ceste z obsežnimi odhodi in vhodi, so zavzeli cele bloke, kjer so se nahajale preje razna središča naselbin, trgovskih lokalov, itd. Recimo, da bi prišel na Union postajo kak rojak, ki je bil v Chicagu pred 40 leti. Zdaj bi se znašel na veliki obsejni postaji, ki tvori nekaj svet kar sama zase. In če bi stopil ven doli o Canal ali Clinton ali po Halstead cesti doli proti Harrisonu cesti, saj bi se ne spoznal kje je, razen, če bi mu o tem kdo preje vse povedal, ali pa sproti pojašneval. Preje doli vse od Madison ceste proti Harrisonu in naprej gori do Roosevelt ceste so bile večinoma same lesene, vmes po starem načinu zidane hiše in gotovi deli so res zgledali, kakor kaka stara zidovska gmajna. Ob Harrison cesti so zgradili vse od jezera skoraj sem pa gori tja do meje Du Page okraja najmodernejši "Super Harrison Expressway Highway" in tam med Canal in Jefferson cesto so pa napravili po vzorcu štiripersone detelje cestne ovinkne, po katerih se zaobračajo in odhajajo na druge ceste avtomobili, ki prihajajo od raznih strani v mesto. Tam od Harrison malo vzdolžno od glavne pošte se pa začne drugi "Super Northwest Expressway Highway," ki pa vodi skozi severozapadni del mesta tja na največjo mednarodno zrakoplovno postajo "O'Hare," tam blizu mesta Des Plaines. Da je bilo vse to mogoče izvesti po načrtu, je bilo treba na desetine raznih sosesčin izseliti, pokupiti od strank hiše, razna poslopja, iste podreti in napraviti prostor za ceste. Zato in radi tega je v številu prebivalstva v Chicagu med letom 1950 in letom 1960 razlika. Kakšna? Ta, da leta 1950 so pri ljudskem štetju našli v Chicagu 3,620,962 ljudi. Lani leta 1960 pa so našli v Chicagu le 3,550,404 ljudi. Razlika je nekaj nad 70,000, to je manj prebivalcev leta 1960, kakor jih je bilo leta 1950.

Od kod to? Od tod, ljudi so izselili, ne prisilno, ampak odkupili so od njih domove in zemljišča, da so dobili prostor za nove večje in širše ceste. Ti ljudje so se pa izselili iz gostih naselij v mestu v predmestja in tako so se predmestja pomnožila, mesto Chicago samo, pa je za 70,000 prebivalcev manjše.

In še nekaj. Država Illinois ima, oz. je razdeljena v 102 okraja. Zemljiska površina države obsega 55,935 kvadratnih milj. Prebivalcev pa ima vsa država Illinois 10,081,158. Toda okraj Cook, v katerem okraju se nahaja mesto Chicago pa ima 5,129,725 prebivalcev. Okraj Cook ima torej več kot polovico prebivalstva od vsega prebivalstva v državi Illinois. To je zanimivo vedeti zato, ker čestokrat kdo predbaciva Chicagi in okraju Cook, da kontrolirata vse v državi Illinois. Yes, zakaj pa ne, če je nas tu več, kakor pa je vseh v vseh ostalih delih države. Večina odločuje.

Okraj Cook ima v državi res odločilno besedo radi večine in v našem okraju smo imeli zadnjih petdeset let in še več nekaj neke domače uprave, ali če hočete neke autonomije. Mnogo krat se čuje, da v Cook okraju in v Chicagu se vse drugače obdružuje, drugače postopa proti onim, ki se ne pokore davčnim caločbam in to in ono. "Well, vsakdo je sam sebi najbližji, to geslo res mnogi poznajo in tudi Cikažani se ga ne branijo. Po drugih okrajih pravijo, morajo plačevati visoke davke na osebnostno lastnino (personal property) in ni za nikogar kakke izjeme. Tu pri nas v okraju Cook pa včasih v tem oziru malo svojo bradavo pogladimo, si malo po-

mižiknemo in je uravnano. Kaj bi drugače "bacolirali," kakor pravijo na Gorškem.

To poglavje o omenjeni "autonomiji" v okraju Cook je zanimivo. Je pa že staro malo manj kakor je stara Chicago sama. Pred kakimi 28 ali 36 l. sta ga še bolj oživela pokojni bivši chikaški župan Bill Thompson in pa pokojni Len Small, tedajni guverner. Oba republikanca, ki sta se dobro poznala in sta se kot republikanca med seboj kar podomače tikala. In njuna ideja živi še zdaj po geslu: Kar je bilo dobro za nju, je dobro tudi za nas druge.

O tem in drugem še kaj o priliki. Za danes dovolj in vsem, ki so dobre volje lep pozdrav!

Zaključek Slovenske šole pri Sv. Vidu in izlet

Cleveland, O. — Slovenska šola pri Sv. Vidu je zaključila letos šolsko leto v soboto 27. maja. Učiteljski zbor je pripravil akademijo, in to kot godovno večerilo vodju šole g. Martelanec. Najprej je bila voščilna deklaracija, sledile so pa pesmi in deklaracije, prizori, berila in recitacije. Vsak razred je pokazal kakšno posebnost, kaj se je naučil. Višek in primerno za vsakega je bilo Slomškovo berilo o "Materinem jeziku," ki nas opominja:

"Ne bodi Vas sram, da ste Slovenci. To naj bo Vaša čast. Slovenski starši, ki znajo slovensko, pa svojih otrok slovenskega jezika ne uče, so nevhvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drag domaćo reč, slovenski jezik."

V zadnji točki so otroci obljubili, da bodo slovensko besedo govorili, spoštovali in cenili. Zatem se je vodja šole zahvalil otrokom za voščila, učiteljskemu zboru pa dal priznanje za trud in plemenito delo, ki ga leto za leto vršijo na tej šoli. Iz poročila, ki ga je podal vodja šole, je šolo obiskovalo 130 otrok, nekaj manj kot preteklo leto. Kje so tisti starši, ki svojih otrok niso poslali v šolo? Po razdelitvi spričel je iz vsakega razreda najboljši dobil lep dar, stensko sliko škofa Barage.

Kdaj bo pa izlet? Vreme se je ustalilo, Slovenska pristava je pa toliko urejena, da bo šolski izlet v nedeljo 25. t. m. na Slovensko pristavo. Učiteljstvo ima pripravljene za otroke igre in tekme z nagradami. Tudi pijača in prigrizek bosta preskrbljena.

Lepo ste vabljeni Vi in, vsi Vaši, da se pridružite šolskemu izletu. Z Vašim obiskom boste dvignili otrokom slovensko zavest, gmotno podprli šolo, sami pa boste imeli lep dan na tistem koščku slovenske zemlje ob prijateljih.

Zvečer se boste vračali z zavestjo, da ste doprinesli svoj delež k rasti SLOVENSKE ŠOLE. Na svidenje!

Jernej Zupan.

Institut proti komunizmu v Clevelandu

Cleveland, O. — V soboto, dne 24. junija, bo John Carroll University začela nov institut za proučevanje razmer, ki jih ustvarja komunistična oblast v Sovjetski zvezi in v vzhodni Evropi. Institut bo nova postojanka borbe proti komunizmu. Institut bo znanstveno utemeljeval, razlagal in širil želje narodov, ki so sedaj v komunistični sužnosti. Zavzemal se bo za samoodlobo vseh teh narodov in za demokratično ureditev njihovih bodočih držav.

Začetek te nove znanstvene ustanove proti komunistični zmoti bodo proslavili in podčrtali prihodnjo soboto, ki je prvi študijski dan novega zavoda.

Ves dan so predavanja. Začetek ob desetih dopoldne. Govoril bodo: H. E. Dunn, prezident

John Carroll University, Dr. Roman Smal-Sticki: "Zakaj Amerikanci ne razumejo komunizma," dr. Edward O'Connor: "Politika Združenih držav napram Sovjetski zvezi," dr. Dinako A. Tomašić: "Narodni komunizem v teoriji in praksi."

Zvečer ob osmih bo koncert narodnih pesmi narodov vzhodne Evrope in njihovih narodnih plesih. Tudi slovenska mladina bo nastopila.

Važno je, da smo Slovenci, ki smo močan del clevelandskega prebivalstva, pri institutu močno zastopani in da pridno sodelujemo v njem in z njim.

Kdor le more, naj bi v soboto prišel v John Carroll University k predavanjem in zvečer h koncertu. Poleg Slovencev so posebej vabljeni narodi, ki sedaj trpe pod Sovjetsko zvezo, baltičski narodi, Poljaki, Madžari, Slovaki, Hrvati in drugi v centralni in vzhodni Evropi.

dr. Miha Krek.

Glas iz Ely

Ely, Minn. — Najzanimivejša novica od tu je ta, da bo dne 26. junija pričel zopet redno obratovati Zenith rudnik, v katerem bo zaposlenih 290 rudarjev iz Ely in okolice. Rudnik ni obratoval od letošnjega 4. marca.

Tukaj zborujejo Veterani svetovnih vojn.

Vreme imamo zelo prijetno, suho, noči so hladne. Podnevi je do 75 stopinj gorkote, ponoči pa se shladi. Ravno pravo vreme za izletnike, katerih je ob obrežjih naših lepih jezer veliko.

Vsem lepe pozdrave iz Minnesote!

Joseph Peshel.

Prosivoljno delo na Slovenski pristavi

Cleveland, O. — V soboto, 24. junija, pojde skupina navdušenih in pridnih rok na Slovensko pristavo, da izravna vsaj najnujnejše poti, sestavi prve mize, ki postajajo vedno bolj nujne, odkar število prijateljev Slovenske pristave, ki se prihajajo razvedrit v naravo, od nedelje od nedelje do nedelje narašča.

Kdor koli bi se želel pridružiti tej skupini, je dobrodošel. Ako bo pripeljal s seboj kakke grablje, lopato ali kako drugo orodje, s katerim se da čistiti gozd, zasuti kaka krtina ali odsekati suha veja, bo še toliko bolj dobrodošel.

Kdor bi želel več informacij o tem delu, lahko kliče Jerneja Slaka na UT 1-1725. Vsi ostali se srečajo kar na pristavi.

M. Sfiligoj.

Novi kegljari v moštvu The Stroh Brewery Co.

DETROIT, Mich. — Stroh Brewery Co. je eden izmed redkih podpornikov profesionalnih kegljaških moštev. Njen cilj je doseči ustanovitev Narodne kegljaške lige, ki naj bi vodila tekme za prvenstvo.

Moštvo Stroh Co. je v zadnjih letih doseglo vse mogoče uspehe in časti. Se večji uspehi se mu obetajo v bodoče, ko bo nastopalo pod novim vodstvom in v novi sestavi. Vodil ga bo Irv Jaffee, direktor za posebne dejavnosti v pivovarni. Kapetan moštva je John Ruggiero Jr., v moštvu pa so: Pat Iannuccu, Roger Helle, Bill Gaume, David Scutar in Dale Seavoy.

Moštvo bo izvedlo posebno dvotedensko vezbanje, nato pojde pa za dva tedna na turnejo po West Virginiji in Pennsylvaniji. Jeseni pa se bo udeležilo raznih tekmoval kot v preteklosti.

Tudi logika

"Visoko plačo zahtevate, čeprav sami priznavate, da se na to delo skoro sploh ne razume-te."

"Saj baš zato zahtevam visoko plačo, kajti, če se na delo ne spoznam, mi bo mnogo težje delati."

Družba sv. Družine

THE HOLY FAMILY SOCIETY

Ustanovljena 23. novembra 1914

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inorp. v drž. Illinois
Severne Amerike 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH KOCHER, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Thomas Hoge, O.F.M.

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
MATTHEW KOCHER, 405 Parks Ave., Joliet, Ill.
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOHN KOVAS, FRANCES YUCEVICIUS, MARY RIOLA.

Predsednik Atletičnega odseka:

ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Družba Sv. Družine je bila ustanovljena 1. 1914 in je katoliška bratska organizacija, katere naloga je čuvati dom in družino.

Nudi vrsto življenjskih zavarovanj: običajno za celo življenje, za 20 let plačevanja, za 20 let z izplačilom, za 5 let, 10 let in družinski načrt.

Življenjsko zavarovanje z ozirom na starost:

Do 16. leta, mladinski oddelek	\$10,000
Od 17 do 35, odrasli oddelek	\$15,000
Od 35 do 40, odrasli oddelek	\$10,000
Od 41 do 45, odrasli oddelek	\$2,500
Od 46 dalje	Vse bolniške

Zavarovanje za bolezen in nesrečo (Bolniško zavarovanje), ki ga nudi družba: za dohodek, bolnišnico, zdravnik in operacije. Družba nudi bolniško zavarovanje vsem katoličanom od treh mesecev do 80 let starosti.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika:

JOSEPH KOCHER, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

Lodge Holy Family Society No. 1

Joliet, Ill. — We have lost a member and former officer of our Lodge John Barbic Sr. who died on May 30, 1961 in St. Joseph Hospital following a lingering illness, John Barbic Sr. 77 of 1103 Vine St. a retired employee of the U. S. Steel Co. also served for more than ten years as secretary of Holy Family Society. He was a native of Yugoslavia and came to Joliet 60 years ago to make his home. For 35 years he was employed at the steel mills, he was a foreman when he retired in 1951.

His wife Mary died in August 1951 and also a son, Pvt. Bernard Barbic, who died on Nov. 7, 1943 in Action in Bougainville. Surviving are three sons, John Jr. of Berwyn, Anton of Crest Hills, Louis of Joliet, three daughters: (Ann) now Mrs. Walter Chrzanowski, (Rita) now Mrs. Wayne Adkisson of Joliet and Helen Barbic of Chicago, 12 grandchildren, and a sister in Europe.

Mr. Barbic, in addition to being a member of the Holy Family Society No. 1, D. S. D. was a member of the SS Cyril and Methodius society, K. S. K. J. No. 8, the Holy Name Society of St. Joseph Church, member of American Slovenian Home, Golden Age Club, Speed Boys Club.

Funeral services were on Friday June 2nd at 8:30 a. m. from the Papesh Funeral Home to St. Joseph's Church at 9 a. m. Burial was in the Parish Cemetery. The Holy Name Society members recited the Rosary at 7:30 P. M. Thursday.

Pallbearers were 3 members of K. S. K. J. John Znidarich, Anton Znidarich, Joseph Maren also three members of the Holy Family Society D. S. D. No. 1. John Nemenich, Anton Popek, and Joseph Levandowski.

It is impossible for us to express in words our heart felt thanks for the wonderful way in which our relatives, friends and neighbors came to our assistance during the death of our beloved father.

The Family of John Barbic Sr.
Mrs. May Barbic,
Sec'y-Treas.

France Bevk:

Smrt pred hišo

Velika, strmi strehi podobna gora se dviguje porastla z gozdom od vrha do sredine. V gozdove so se kakor klini zarile senožeti, katerih spodnji konci slone na valovitih obronkih, posejanih z njivami in vrtovi.

Kakšne so te njive! Strme, da se orač in vol prevrtneta, če je le pol koraka neprevidega.

Kakšni so ti vrtovi! Zrela hruška pade in se kotali v dolino, razbije se ob kamenje, zaplete se v trnje in izgine v grmovju; ali pa jo zajame hudournik in jo ponudi postopajo, ko jo prinese v dolino.

Gori je ime Osojnik in je po svoji strmini sestra sosednjih gora. Strmi bregovi so ob njenem vznožju zgrubani in zveženi, kakor da jih je vragova misel zgnel. Škrbin in prepadoj je iztuhtal toliko, da pijanci niso bili v zadregi, če so hoteli narediti vrato domu smrti. Znamenj nad prepadi in strmi je brez števila. Ljudi je strah, kadar gredo mimo, pokrižajo se in podvižejo korak. Gore pa jih ni strah, gora je njih mati. Vendar jim reže zelo ozek kos neba vse leto, noč in dan in je še tisti kos z oblaki

zastrt, da je turoba popolnejša.

Gora Osojnik ima ogromno senco, ki pol leta ne ugasne, in dvoje velikih perutnic. Leva perutnica je čudno spačena in pada navpik v grapo. Tisti, ki so živeli na tej perutnici, so imeli več solnca kot oni v dolini in osončnih grapah.

Ne, ker je bilo tam več solnca, ker je bila zemlja na tem kraju rodovitnejša, so zgradili vas na perutnici. Samo štiri hiše; med hišami je tekla pot. Brdarjeva hiša je slonela v brebu, črna in ubožna, od glavnih vrat do levega podstrešnega kota razpokana. Zaplotnikova hiša je stala poleg Brdarjeve, breg se je na tistem mestu znižal, da je stala skoraj v ravni male rupe; nizka zamrežena okna so zrla ko zapane oči. Pod potjo je slonela Graparjeva hiša, podobna zapuščeni gradu; na ogromnih zidovih je strela v Košanovo bajto, ki jo je izpljunila neizgoda na drugo stran suhe grape, komaj ob nalivu za silo polne.

V sredo med te štiri hiše je ob tesen kolovoz prinesel pred davnim časom zlodej seme in ga spustil na tla. Zrastla je hruška. Bila je drobna s kislasto grenkim sadom. V vasi štirih hiš, ki so jo imenovali Vzglavnik, so živeli takrat drugi ljudje. Za drevo se niso zmenili. Otroci so plezali po njenih vejah in metali drobne na tla.

Prišel pa je zlodej vmes, tisti, ki je hruško vsejal, in je naredil, da so se otroci stegli za kislasto grenki sadež, dasi ga jedli niso. Sosedje so se zavzeli, ko so v prepiru spoznali, da sploh ne vedo, čigava je hruška.

Nihče se ni spominjal, da bi jo bil vsadil, negoval in užival. Tožili so se vseeno, in ko je bilo tožbe konec, se je hruška postarala brez gospodarja; nihče je ni otrešel, ne pobral njenega sadu. Včasih je zadel vanjo voz, se je odkrušila skorja. Strela je udarila vanjo in preklala vrh. Veje so se sušile. Kdo bi jo bil požagal, ko se je pa ni upal nihče dotakniti?

Ljudje so se postarali in več nego polovica jih je pomrlo. Tisto leto, ko je bila lakota, da so sosedje skrivaj drug pred drugim pobirali drobne in kuhali koprive z mlekom, je ležal Brdar na smrtni postelji. Pri Zaplotnikovih je ostala vdova z dvema otrokoma; Grapar in Graparica sta zaman čakala, da jima da Bog v starosti še enega sina, ker so jima otroci pomrli za kozami; Košan in Košanica sta s kopico otrok črno gledala od lakote.

Grizljaji so bili odmerjeni, sosed se je bal sosedu in njegove morebitne prošnje; kakor odprta gladna usta je zijala Osojnikova senca od pozne jeseni do srede pomladi. Ves tisti čas se je Brdar boril s smrtjo. Lica so splahnila, oči so zrle stekleno, neobrita brada ga je čisto spremenila.

Ležal je na deski, ki je bila pokrita z žakljem, pod glavo je imel cunj. Izpod črnega stropa je visela vrv z zanko; kadar se je hotel premakniti, se je obesil z roko na vrv in zastokal.

Nikogar ni bilo v hiši. Njegov sin Ivanc, ki je imel glavo debelo kakor putrih in ga je Bog prepozno dal njegovi drugi ženi, je čepel ob postelji. Očetu je dal hruškove vode in molčal vso zimo. Zvečer se je spravil na mrzlo peč; zaval se je v cape in spal ko polh.

Nekega večera je oče spregovoril: "Nocoj ne hodi spat!"

Ivanc ni bil zaspal, a strah ga je bilo, da je dejal: "Čemu ne bi šel na peč?"

Oče je mislil v strop in poprosil: "Daj mi hruškove vode!"

Dal mu jo je. Ko se je napil z enim požirkom, je dejal sin: "Zaspal bi!"

"Smrkavec", je dejal oče, "ugasni luč, škoda je olja! Saj sveti luna".

Ivanc je bilo strah in ni upihnil luči, oče pa se je dvignil in napel posušena lica, glasu ni bilo. Tedaj se je Ivanc prestrašil očetovega pogleda in je ugasnil luč.

V dolgih blelih snopih so padali lunini žarki v izbo. Kakor peruti nečesa neznanega so se dotaknili Ivanca, da se je polsklonil pod njimi; očetov obraz je bil voščen, iz njegovih blelih ust je mukoma rastla beseda.

"Ivanc, smrkavec, poslušaj! Ta hiša bo tvoja. Vse drugo, razen gogzda pod Osojnikovim vrhom, ne bo tvoje. Hudič, ostir, mi je v praznih kozarcih odnesel, ne pa jaz zapil. Moja rajnika mi je to očitala, še tisto noč, ko je umrla; to je bilo takrat, ko je strela preklala drobno. . . Saj res, še drobno posekaj, ko boš velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in malo njivo odkupi! Če pa tega ne moreš, te bodo uši jedle, kot jedo mene. Zdaj pa pojdi k Zaplotnici, naj prinese svečo; razpelo je v kotu!"

To je izpregovoril in zakašljaj. Ko je prišel k sebi, je sedel Ivanc še vedno na svojem mestu; bilo ga je strah, ni se upal stopiti iz hiše.

Očetove oči so se zavzele, usta

velik, če se boš upal!"

Ivanc je razumel malo in še kar je razumel, mu je bridko delo. Oče ga je pogledal, če poslušal, njegov glas se je zadrl.

"Ne spi! Delaj! Ne delaj brez potrebe in brez povračila. Veliki in

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

Postajenačelnik je odšel proti pisarni in ga pustil samega. Tračnice so se brnele, toda griva dima se je že zlila z meglicami.

Takoj po šoli je odšel jest v gostilno in ko se je vrnil na stanovanje in stal sredi praznih prostorov, ni mogel vzdržati. Pogrešal jo je. Odšel je v svojo sobico in se vrgel v naslonjač. Slišal je utripanje žile, ki mu je udarjala v zapestju.

Zakaj je rekla tisto? Volodjinega otroka bi imela, njegovega ni hotela. In to mu je povedala zdaj.

Z mrtvimi očmi je poiskal v omari rdečo vezano knjigo. Zapiski iz mrtvega doma. Srce se mu je ustavljalo.

Nenadoma je vstal in odšel k pisalni mizi ter poiskal med ključi v žepu. Bil je droben ključek, ki je zaklepal zadnji predal pri tleh. Tu je imel Nevenin robček z rdečo zvezdo, svoje zapiske in dve kolajni v lepi škatljici. Šel je z roko zad. V usnju, ki je bilo raskavo, je bila njegova pištola. Vzel jo je v roke. Bila je lepo naoljena in blesteča, dobra nemška pištola, ki ga nikoli v vseh letih ni pustila na cedilu.

Usta so se mu stisnila. S to je ubil Rekarja Franceta. Le počemu? Na tisti stopnici, kjer je stala Silva, z rokama na hrbtu in z napetim životom.

Čudno, da takrat, ko so slikali grad po predaji niso slikali tiste vražje kašče in tiste vegaste stopnice ter krvavega jesenskega listja.

Samo prst je treba stisniti in si presekaš življenje. Težka je ta kovinasta stvar in vendar je čudno, da je močnejša od življenja. Cela leta lahko ubiješ z enim potegom.

Obrnil jo je na roki, pritisnil na vzmet in potegnil magacin iz ročaja. Bil je poln. S tleskom ga je porinil nazaj. Nato je položil pištolo na staro mesto in zaklenil predal.

Zunaj je sijalo sonce. Svetloba po rdečkastem listju, ki je ležalo po tleh. Ni še vedel, kam bi se obrnil, toda moral je iti. Doma ni več zdržal. Brez cilja je zataval čez polje in se obrnil v breg ter zakolovratil v gozd. Med drevesi se je počutil boljše. Ta gladka, močna debela so mu budila spomine na stare poti. Kolikokrat je šel tod skozi proti Račni, na Kopanj in na drugo stran proti llovi gori. Navadno ponoči in vselej se je čutil varnega v objemu tega gostega drevja.

CHICAGO, ILL.

TO RENT
RESORT AREAS

NEW MOTEL — Let's all go to the Hi-De-Ho — 14 mod. air cond. units with pvt. bath. Adjoining rms. avail. for families or larger groups. Located on Rte. 47, ½ mi. No. of Hebron, Ill. 6 mi. So. of Lake Geneva, Wis. Reas. rates: Ph. HEbron 3781. (122)

REAL ESTATE FOR SALE

VILLA PARK — 3 bedrm. brick veneer ranch. 4 years old. Many extras. Near shpg., schools, transportation. By Owner—\$18,900. TErrace 3-7358. (123)

Kaj je spremenilo Natašo? Mar res samo njegova ljubosumnost? Ali ni že tedaj sanjala o vili in lepem življenju? Mar je njegova krivda v tem, ker se ji je bal povedati, da lepo ne pade spod neba v nekaj letih? Mislila je, da se bo dobro kar valilo k nogam.

Cesta je sekala gozd. Šel je preko nje spet nazaj med dreve. Cest nikoli ni ljubil. Noge so mu tiho stopale po igličevju. Prevzemalo ga je nekaj starega, tihe mačje stopinje so prinašale spomine na zasede, na skromen ogenj, v katerem so v tem času pekli krompir, ki so ga nakopali po njivah. Sam ni vedel, kdaj je prigazil do Čušperka, toda po nizkem, čokatem gradiču je spoznal, da je že tam. Obrnil se je nazaj. Nalašč se je mučil, da bi ujel staro stezo, ki je peljala skozi Stupnikovo grapo. Ni je mogel dobiti. Nizko grmičje je prekrilo vse. Tam je Rekarjev France po razsulu jugoslovanske vojske skril pet pušk. Tri so mu speljali, v oljnate cunje zavite, je imel skrite pod mahom.

Ko je stopil iz gozda, je začudeno obstal. Mračilo se je že in drobne rdeče niti sonca so bile razpletene samo še nad llovo goro in nad Tisovcem, toda so že imele modri nadih mraku. Dolgo se je bil zamudil. Dolgo? Mar se ne roga samemu sebi? Nihče ga ne čaka v tem mraku in doma Nataša ta večer ne bo prižgala luči. Sam bo. Naslonil se je ob nizek, čokategaber in s prsti ujel trto sroboto, ki se je pela po njem. Kako vse v življenju išče za oporo, še ta vražji srobot. Po dolini so bliskale luči. Kmetje hodijo v hlev k živini.

Smešno, kako vsakega v življenju doteče usoda. Tepeš se z njo, nekoč samo za hip popustiš, da bi šel po sapo in že te drži za goltanec. Nikoli si ni mislil, da bo tako bedasto zgubil boj z Natašo, da mu bo Bregar spodnesel noge na tako zavit in lokav način. Tovariš direktor. Hudič ga vzemi! Prerinil se je do korita, ko niti v gmajni ni bil. Tisti bori meseci v taborišču so ga reševali.

Z očmi išče proti šoli in skuša

med lučkami uginiti, katera bi bila v Zadržnem domu. Silva jo je zdaj pač tudi našel. Tudi z njo zgublja borbo, tudi ona ga poriva v kot, nazaj v preteklost, na tisto prvo stopnico pri turjaški kašči.

Prsti mu stiskajo trto sroboto, da sliši pokanje raskavega, razpokanega lubja. Po možganih se mu pretaka motna, težka misel, ki se ga je polotila že tedaj, ko sta odhajala s Turjaka.

Kako je usoda spešen tekač, je pomislil. Ne odneha, prej človek pade na kolena.

Ko je stopal po bregu, se mu je zdelo, da tema hodi z njim, da z njim vred dviguje noge in jih spet postavlja v travo. Prižgana cigareta je žarela v temi, rdeča pika na temnem pregrinjalu. Šel je za Sv. Antonom in za Drobnicevo hišo na Cesti zavil na polje. Toda ko je prišel do odcepa, se je premislil. Ne pojde domov s te strani. Vzel je daljšo pot, ki je pripeljala pred Zadržni dom.

Ko je čakal pred vrati in slišal njene stopinje, ki so prihajale iz sobe, je mrzlo prečenjal besede, ki jih bo rekel. Užival je sam nad seboj, nad svojo ledenostjo, nad svojim zverženim življenjem, ki ga ni mogel več zvezati v ravno črto.

Zagledal se je v njene začudene oči, ko je odprla vrata. Bila je osupla in niti njen nasmeš ni mogel zakriti zmedenosti.

— Tovariš Razpet, vi? —
— Bil sem na izprehodu, prav do Čušperka. Veste, sam sem, Nataša je odšla. —

Usedla sta se v kuhinji. Nalila mu je kozareček žganja. Izpil ga je v dušku in takoj mu je nalila drugega.

— Nataša je odšla, ste rekli? —
— Šla je domov. Na trgatve, — je rekel. Vrtil je prazni kozareček v roki. — Zavoljo mene. Udaril sem jo. Do krvi. —

— Topo je gledal preko mize. —
— Je odšla za zmerom? —

— Mislim, da ne. Čujte, tovarišica, vi ste resna ženska, ali more žena svojemu možu zagovati v obraz, da noče otrok od njega, da je naredila tako, da jih ne more imeti? Ali ne zveni tako, kakor bi hotela reči, da želi imeti proste roke, recimo, za eventualno izpremembo? —
— Zato ste jo udarili? — Je rekla.

— Da. —
— In ona je odšla. —
— Odšla — je votlo ponovil. — Tisto, kar je bila Nataša, je odšlo že zdavnaj nazaj. Z menoj je ostal samo okvir, kjer je bila nekoč napeta njena duša. Lep okvir. —

— Zdi se mi premlada, da bi mogla pognati korenine v trdo zemljo, tovariš Razpet. Ne zamerite, gozd je njeno ženskost spremenil v pritliklo ne v bistvo. —

Postavil je kozareček na mizo. — Bregar — je rekel. — Oba skupaj sta igrala zvičajno igro. Preslabo sem igral proti njima. — Naslonil se je na mizo, žganje se mu je po dolgi poti poznalo. — Tudi proti vam, tovarišica, sem slabo igral. Tista vaša karta na Turjaku je bila močnejša od moje. —

Gledal jo je z motnimi očmi, kri mu je udarila v obraz. Mar ni prišel prav zavoljo tega, mar ga ni zgubljena bitka z Natašo pogнала v nov boj, ki je prav tako zgubljen? Tudi ta lepa in resna stvarica ga vodi za nos in ne pove tega, kar ima v srcu.

— Ne vem kaj mislite, tovariš Razpet. —

Čudil se je, da more biti tako mirna, da se ji bele roke v naročju niti ne tresejo. Le v očeh ima nekaj, kar je nekoč Cestnik krstil za porogljivost. Pa ni niti porogljivost. Razpetu se zdi, da je čudno usmiljenje, ki ga ne more prenesti.

— Tista prva stopnica, slišite, vaše roke na hrbtu, kakor da bi bile zvezane v zapestju. Spominja me na nekaj. Saj lahko natočim, kajne? —

Prikimala je in gledala, kako je polival mimo kozarca.

— Mlad stavec, kaj hočete. Oprostite, Silva. Si človekom, ki je in ga ni, ni mogoče živeti. Saj me razumete. Nisem mislil, da more to tako rezati. Ena sama ženska, ki te noče. —

— Zdi se mi, tovariš Razpet, da bi morali leči. Trudni ste, razbiti. —

Zdaj se ga je pričela bati.

— Truden, bogme, to je res. Mislil sem že leči za vselej, saj ni treba veliko, če si vaje pištolo. Vendar se mi zdi smešno, da bi se zavoljo ženske ubil. Se vam ne zdi? —

Bil je omoten od žganja, vendarle je spet ujel misel, ki jo je načel preje.

— Takrat sem bil prestrašeno, da bi priznal, čeprav sem vedel, da ste mi že povedali. Ravno tako je omahoval kakor vi. Matevž Rekar vam je povedal. —

V tem hipu je bila strahopetna ona. Natančno je vedela, kaj misli in vendar ga je gledala, kakor da ga ne razume.

— Ne glejte me tako. Vi niste gel mene, ni zmoget vas. Vi veste, ki se zadovolji z besedo kakor otrok. Bregar, ki je zmo-

(Dalje prihodnjič.)

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088

KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

IMATE PIKNIK? Kupite hrenovke . . . kupite zemljice . . . kupite vse pripadajoče . . . kupite Stroh's — na zaboje!

IMATE DRUŽABNO PRIREDITEV? Kupite ocvrte krompirjeve rezine . . . kupite prestice . . . kupite omake . . . kupite Stroh's — na zaboje!

KUPITE STROH'S... NA ZABOJE!

Da ne glede na to, kakšno zabavo na soncu si izberete, en zaboj edinega ameriškega z ognjem varjenega piva, bo pripomogel k prijetnemu razpoloženju. Vedno kupite Stroh's na zaboje!

Po popularnih cenah
vseposod!

Grand Opening Tonight!

MAKE PLANS NOW!

TO ATTEND
THE FUN PACKEDST. MARY'S
CARNIVAL
JUNE 22-23-24-25

★ FUN FOR EVERYONE ★

★ GAMES GALORE

★ CHILDREN'S MATINEE

★ FISH FRY
Friday 4 - 8 P.M.★ ROAST BEEF DINNER
Sunday 12 - 4 P.M.

Corner of East 155th and Holmes Avenue

KRASOTA NARAVE — Slika ni bila posneta kje na Japonskem, ampak v Watkins Glen, N. Y. — Pot vodi skozi skale mimo slapov in brzic ob prepadih dve in pol milj daleč skozi razgibano krasoto narave.

VABILO NA OTVORITEV PRENOVLJENIH KLUBSKIH PROSTOROV

SLOVENSKEGA DRUŠTVENEGA DOMA (A. J. C.)
20713 RECHER AVE., EUCLID, OHIO

V SOBOTO, 24. JUNIJA 1961

Servirala se bo okusna kokošja večerja!
Pričetek od 4. ure naprej!